

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoCsp/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822202089
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3822202089.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a sudkýň JUDr. Gabriely Janákovej a Mgr. Zuzany Holúbkovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, C., o zaplatenie 2.190,10 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 24. novembra 2022, č.k. 16Csp/22/2022-92, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania.
2. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia 2.190,10 eur spolu s príslušenstvom a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že jeho právny predchodca poskytol žalovanému na základe zmluvy o úvere peňažné prostriedky, ktoré sa mu žalovaný zaviazal vrátiť v mesačných splátkach. Žalovaný peňažné prostriedky nevrátil. Preto sa žalobca obrátil na súd.
3. Súd prvej inštancie, vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy podrobil zmluvu kontrole jej súladu so zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch („zákon o spotrebiteľských úveroch“). Pritom zistil, že neobsahuje údaj o RPMN, ako to vyžaduje § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Napriek tomu, že išlo o postupné čerpanie a splácanie prostriedkov, súd prvej inštancie zdôraznil, že v čase uzavretia zmluvy bolo možné údaj o RPMN vypočítať z údajov zistiteľných v čase uzavretia zmluvy a tento uviesť v zmluve. RPMN je pre spotrebiteľa podstatným indikátorom pre rozhodnutie, či pristúpi k uzavretiu zmluvy. Je preto nevyhnutné, aby bol súčasťou zmluvy. V tejto veci mal byť súčasťou prílohy č. 1, ktorú žalobca ani po výzve súdu nepredložil. Nebolo teda podľa súdu prvej inštancie preukázané, že údaj o RPMN bol súčasťou zmluvy a bol žalovanému (spotrebiteľovi) známy pred uzavretím zmluvy. Absenciu niektorých náležitostí v spotrebiteľskej zmluve, medzi ktoré patrí aj údaj o RPMN, zákon sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru [§ 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch]. Preto súd prvej inštancie posúdil úver za bezúročný a bez poplatkov.
4. Pre úplnosť súd prvej inštancie dodal, že v zmluve absentujú aj iné náležitosti (doba trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti úveru, výška, počet, termíny splátok), avšak vzhľadom na špecifiká úveru

poskytovaného formou vydania kreditnej karty, keď sa úver postupne dopĺňa a spláca, tieto súd prvej inštancie nepovažoval za vopred určiteľné.

5. Zo žalobcom predložených prehľadov o čerpaní a platbách, ktoré žalovaný nerozporoval, súd prvej inštancie skonštatoval, že žalovaný čerpal sumu 9.201,73 eur, žalobcom mu boli účtované poplatky 544,60 eur, úroky 2.169,73 eur a sankčné úroky 143,97 eur. Žalovaný pritom uhradil žalobcovi sumu 9.869,93 eur. Keďže úver je bezúročný a bez poplatkov a žalovaný uhradil žalobcovi (resp. právnenému predchodcovi žalobcu) sumu vyššiu, než mu bola poskytnutá, žalobu súd prvej inštancie považoval za nedôvodnú a zamietol ju.

6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 CSP. Žalovaný bol v spore úspešný v celom rozsahu. Žiadnu náhradu trov konania si však neuplatnil a zo spisu nevyplýva, že by mu v konaní nejaké trovy vznikli. Preto súd prvej inštancie žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

7. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca.

8. Úvodom odvolania poukázal na § 1 ods. 3 písm. q) a § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch.

9. Namíeta, že žalovaný je podľa výpisu zo živnostenského registra podnikateľom, a to najneskôr od roku 2005. V čase podpisu zmluvy o úvere aktívne podnikal pod obchodným menom A. B., IČO: XX XXX XXX, so sídlom XXX/XX B., C.. Všetky tieto skutočnosti sú uvedené priamo v zmluve o úvere. Pri vyplnení údajov o zamestnávateľovi uviedol samého seba a pri type zamestnaneckého pomeru sa označil ako podnikateľ. Podľa žalobcu súd prvej inštancie správne nezistil skutkový stav vyplývajúci z verejného registra – že žalovaný aktívne podnikal. S tým je úzko spojená otázka, či žalovaný nepoužíval kartu na podnikateľské účely, pričom túto podstatnú otázku súd prvej inštancie vôbec neriešil. Nebol spoľahlivo zistený skutkový a právny stav veci a aplikácia ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch je nesprávna.

10. Žalobca uvádza, že by sa aj akceptovalo, že podnikateľskému subjektu bude priznaná spotrebiteľská ochrana, potom nesúhlasí s právnym posúdením súdu prvej inštancie vo vzťahu k bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu absencie údaje o RPMN. Prihliadnuc k § 1 ods. 3 písm. q) zákona o spotrebiteľských úveroch má za to, že nemožno aplikovať na tento úver zákon o spotrebiteľských úveroch, lebo tento úver je vyňatý spod jeho pôsobnosti. Vo vzťahu k tejto otázke v odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje akákoľvek úvaha.

11. Čo sa týka údaje o RPMN, žalobca upozorňuje, že povinnosť uviesť takýto údaj podľa zákona nemá a navyše je to s ohľadom na daný bankový produkt fakticky nemožné. Podstatou kreditnej karty je, že z nej dlžník čerpa úver, ktorý neskôr spláca. Na rozdiel od debetnej karty nie je kreditná karta viazaná na existenciu bežného účtu v banke. Od klasického bankového úveru alebo pôžičky sa kreditná karta odlišuje revolvingovým typom úveru, bezúročným obdobím a rôznymi druhmi vernostných programov spojených s používaním karty. Revolvingový úver je automaticky obnovovaný úver, ktorý možno čerpať opakovane, vždy do výšky disponibilných prostriedkov na karte. Pri vydaní kreditnej karty banka na karte nastaví úverový limit (niekedy tiež označovaný úverový rámec, ktorý bol v tomto prípade nastavený na 1.600 eur), do výšky ktorej si dlžník môže peniaze požičovať. Nakoľko v čase uzavretia zmluvy nie je zrejmé, aké výbery a prevody bude dlžník vykonávať, nie je možné ani určiť napr. konkrétnu výšku mesačnej splátky, resp. ani iné náležitosti tohto úveru, ktoré zákon vyžaduje pri iných druhoch spotrebiteľských úverov. Práve preto zákonodarca tento úver vyňal spod úpravy zákona o spotrebiteľských úveroch.

12. Žalobca ďalej akcentuje, že uplatnený nárok preukázal, pričom ním tvrdené skutočnosti neboli sporné, lebo neboli žalovaným popreté. Bolo potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým zistením, že poskytol žalovanému finančné prostriedky prostredníctvom kreditnej karty za dohodnutých podmienok a žalovaný ich riadne a včas nevrátil.

13. Na tomto základe žalobca žiada odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie jeho žalobe, resp. napadnutý rozsudok zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

15. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie treba podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

16. Žalobca v odvolaní namietal, že v prejednávanej príhode nemožno aplikovať zákon o spotrebiteľských úveroch z dvoch dôvodov. Jednak preto, že žalovaný nie je spotrebiteľ, lebo v čase podpisu zmluvy bol podnikateľom, čo bolo zachytené aj v zmluve, a jednak preto, že žalovanému bol poskytnutý revolvingový úver, ktorý je vyňatý spod pôsobnosti uvedeného zákona.

17. S touto argumentáciou sa odvolací súd nestotožňuje.

18. Žalovaný pri uzatváraní zmluvy konal ako spotrebiteľ. Žalobca nepreukázal, že záväzkový vzťah nie je spotrebiteľský.

19. Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo dňa 29.4.2019, sp. zn. 4 Cdo 106/2018, konkretizoval, čo je kľúčové pre posúdenie záväzkového vzťahu na to, aby mohol byť považovaný za spotrebiteľský. Je významné posúdiť „povahu subjektov tohto vzťahu z hľadiska naplnenia definičných znakov spotrebiteľa a dodávateľa, ako aj prihliadať na predmet daného vzťahu a okolnosti, za ktorých došlo k jeho uzavretiu“.

20. Judikatúra súdov je ustálená na názore, že nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, t.j. spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti, pričom dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru nesie dodávateľ (napr. rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 12.12.2018, sp. zn. 19Co/165/2018, zo dňa 28.5.2020, sp. zn. 17CoE/6/2020, Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.4.2017, sp. zn. 20Co/16/2017, zo dňa 16.2.2016, sp. zn. 5Co/310/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12.11.2019, sp. zn. 1CoE/127/2019).

21. V tomto prípade je žalovaný v zmluve o úvere označený menom a priezviskom (teda nie obchodným menom), dátumom narodenia, dokladom totožnosti, adresou trvalého pobytu (teda nie miestom podnikania). Žalobca odvodzuje nespotebiteľský charakter záväzkového vzťahu z označenia žalovaného z údajov „Názov zamestnávateľa: A. B. – D.“, resp. „Typ zamestnaneckého pomeru: podnikateľ“. Iba z údajov o spôsobe získavania peňažných prostriedkov ešte neplynie, že žalovaný uzatváral zmluvu s právnym predchodcom žalobcu v postavení podnikateľa – živnostníka. Žalovaný je v úverovej zmluve označený bežnými údajmi fyzickej osoby, nie údajmi, ktorými by bol špecifikovaný podnikateľ – živnostník, teda minimálne obchodným menom, miestom podnikania a IČO-m. Pritom právny predchodca žalobcu mohol žalovaného, ak s ním nekonal ako so spotrebiteľom, označiť riadne ako podnikateľa údajmi zo živnostenského registra. To neučinil. Zároveň v zmluve absentuje bežný údaj uvádzaný pri úverových zmluvách, a síce že peňažné prostriedky sa poskytujú na podnikateľský účel. Preto odvolací súd má za to, že žalobca bezpečne nepreukázal, že by žalovaný nekonal pri uzatváraní zmluvy v postavení spotrebiteľa.

22. Dôvodná nie je ani námietka, že revolvingový typ úveru je vyňatý spod pôsobnosti zákona o spotrebiteľských úveroch. Zákon o spotrebiteľských úveroch priamo umožňoval v čase uzatvorenia zmluvy (a stále umožňuje) revolvingový typ úveru (formuláciou „povolené prečerpanie“ naprieč celým zákonom o spotrebiteľských úveroch). Tomu zodpovedá aj početná rozhodovacia činnosť súdov, ktorá konštantne uvedený typ úveru považuje za spadajúci pod režim zákona o spotrebiteľských úveroch. Zostáva dodať, že sám žalobca v žalobe tvrdí, že splnil všetky podmienky zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. Žalobca ďalej namieťa, že ak by i súd priznal žalovanému postavenie spotrebiteľa, tak úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov pre neuvedenie RPMN. Má za to, že povinnosť uviesť takýto údaj podľa zákona nemá a navyše je to s ohľadom na daný bankový produkt fakticky nemožné.

24. Ani s touto námietkou sa odvolací súd nestotožňuje. RPMN je potrebné, pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, uviesť v zmluve o úvere. Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 23.11.2022, sp. zn. 1Cdo 205/2021, skonštatoval, že „možno súhlasiť s tým, že uvedenie RPMN je jednou z náležitostí

zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to bez ohľadu na to, či ide o revolvingový úver, resp. iný druh spotrebiteľského úveru. V zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. RPMN majú byť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto RPMN. Z uvedeného je zrejmé, že v čase uzatvorenia zmluvy je možné vypočítať RPMN z hodnoty úverového rámca indikatívnym výpočtom, ktorý sa poskytuje spotrebiteľovi“. V zmluve sa však ani tento indikatívny výpočet RPMN nenachádza. Preto dospel správne súd prvej inštancie k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre neuvedenie RPMN.

25. Odvolací súd podotýka, že tohto záveru si nepochybne bol žalobca aj vedomý, nakoľko v zmluve o úvere je uvedené, ako na to správne poukázal súd prvej inštancie, že údaj o RPMN je uvedený v Prílohe č. 1 zmluvy, ktorú ale žalobca v priebehu konania nepredložil. Z toho možno dedukovať, že sám žalobca si bol vedomý, že údaj o RPMN je potrebný v zmluve o úvere uviesť, hoci sa jedná o revolvingový úver.

26. Nad rámec uvedeného odvolací súd pre úplnosť uvádza, že súd prvej inštancie v bode 18. napadnutého rozsudku konštatoval, že doba trvania zmluvy pri revolvingovom úvere nie je vopred určiteľná, čo síce je pravdou, ale aj pri takomto type úveru je potrebné pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vopred stanoviť dobu trvania zmluvy, minimálne ako zmluvu na dobu neurčitú (rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 30.3.2023, sp. zn. 17CoCsp/13/2022).

27. Napokon žalobca namietal, že uplatnený nárok preukázal, pričom ním tvrdené skutočnosti neboli sporné. Bolo potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým zistením, že poskytol žalovanému finančné prostriedky prostredníctvom kreditnej karty za dohodnutých podmienok a žalovaný tieto riadne a včas nevrátil.

28. S touto odvolacou námietkou sa tiež nemožno stotožniť. Ani nespochybenie tvrdenej skutočnosti protistranou v konaní nemôže viesť automaticky k záveru o nespornosti takejto skutočnosti podľa § 151 ods. 1 CSP. K tejto téze sa vo svojom rozhodovaní priklonil aj Ústavný súd SR. V uznesení zo dňa 11.6.2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019, Ústavný súd SR zdôraznil, že „sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak úspešnou byť nemôže“. Výslovné tiež Ústavný súd SR akcentoval, že „pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok“. K tejto argumentácii treba doplniť, že zanedbanie povinnosti podporiť svoje tvrdenia dôkazmi podľa čl. 8 Základných princípov CSP žalobcom nie je možné prehliadať tým, že sa presunie povinnosť poprieť skutkové tvrdenie žalobcu na žalovaného a z pasivity žalovaného by plynuli pre žalovaného automaticky negatívne právne dôsledky. V tomto prípade sám žalobca v žalobe uviedol, že splnil všetky podmienky zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom súd prvej inštancie vecne správne podrobil zmluvu o úvere prieskumu, či spĺňa podmienky zákona o spotrebiteľských úveroch. Túto skutočnosť žalovaný namietal ani nemusel. Navyše, v zmluve sám žalobca uviedol, že údaj o RPMN obsahuje príloha č. 1, ktorú ani na výzvu súdu prvej inštancie nedoložil. Preto treba aplikovať vyššie uvedené závery judikatúry.

29. Iné námietky žalobca v odvolaní neprezentoval. Preto odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozhodol vecne správne. To je dôvodom na potvrdenie napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 1 CSP).

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal, hoci bol v odvolacom konaní úspešný, nakoľko mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).